

Proiectul SEPA

Crearea unei zone unice de plăți în euro
(*Single Euro Payments Area*)

Colegiul de Excelență în Afaceri, 25 ianuarie 2008

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI – DIRECȚIA PLĂȚI

Cuprins

- Viziunea Comisiei Europene
- Viziunea Eurosistemului
- Ce este SEPA?
- Proiectul SEPA
- Schema de plată Transfer Credit SEPA
- Schema de plată Debitare Directă SEPA
- Carduri de plată SEPA
- Migrarea la SEPA
- Produse SEPA îmbunătățite
- Instrumente de plată “non-SEPA”
- Etape în implementare și termene
- Beneficiile SEPA
- Proiectul SEPA în România

Viziunea Comisiei Europene

- ✓ Crearea unei *piețe unice a plăților* va conduce la creșterea competitivității sectorului financiar european (obiectiv prevăzut în Agenda Lisabona).
- ✓ Situația actuală este nesatisfăcătoare pentru utilizatorii de servicii de plăți:
 - actualele sisteme de plăți naționale prezintă costuri ridicate (aprox. 2-3% din PIB, o parte importantă fiind suportată de bănci, cca. 1/3 din costurile operaționale ale băncilor);
 - costurile serviciilor de plăți ineficiente și necompetitive sunt suportate în final de clienți (care sunt direct afectați de fragmentarea pieței, de accesul limitat la produsele pan-europene și de faptul că nu au acces la serviciile altor furnizori din UE care realizează transferuri mai ieftine și mai rapide);

Viziunea Comisiei Europene

- ✓ Este necesară înlocuirea, până în 2010, a actualelor infrastructuri naționale de plăți cu un sistem de plăți european
- ✓ SEPA va conduce la scăderea prețurilor și la creșterea calității serviciilor, iar clienții vor putea în sfârșit beneficia de avantajele monedei unice.
- ✓ Creșterea ponderii plăților electronice și reducerea utilizării numerarului vor permite reducerea costurilor totale pentru serviciile de plăți.
- ✓ Dacă băncile vor oferi plăți automate standardizate, mai rapide, mediul de afaceri va avea acces la o decontare rapidă și sigură și la un *cash-flow* îmbunătățit, aspect crucial pentru comerțul transfrontalier și pentru realizarea economiilor prognozate (în valoare de 50-100 miliarde euro pe an).
- ✓ Noul sistem de plăți va facilita și monitorizarea plăților, aspect esențial pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Viziunea Eurosistemului

✓ Eurosistemul vede SEPA ca o piață integrată pentru servicii de plată, subiect al unei concurențe reale, și în care nu se face nici o diferență între plățile transfrontaliere și cele naționale în cadrul zonei euro. Aceasta necesită înlăturarea tuturor barierelor tehnice, legale și comerciale existente între actualele piețe naționale de plăți.

(Declarația comună a Comisiei Europene și Băncii Centrale Europene, mai 2006)

✓ SEPA va deveni realitate atunci când persoanele fizice și corporațiile vor putea efectua plăți fără numerar în întreaga zonă euro

- dintr-un unic cont de plăți, deschis la o instituție din zona euro,
- utilizând un unic set de instrumente de plată,
- la fel de ușor, eficient și sigur

ca și în prezent pentru plățile la nivel național.

(Al 4-lea raport al Băncii Centrale Europene privind evoluția SEPA, februarie 2006)

Ce este SEPA?

✓ Un spațiu geografic în care consumatorii, agenții economici, administrațiile publice și alți participanți la activitatea economică vor putea efectua și primi plăți în moneda euro, atât în interiorul unui stat cât și între state diferite, în aceleași condiții de bază și cu aceleași drepturi și obligații, indiferent de locul în care se află.

✓ Acoperire geografică:

EU27 + cele 4 state membre EFTA (= EEA)

(Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția)

✓ SEPA va funcționa ca o *piață unică națională a plăților*, în care persoanele fizice și agenții economici vor putea efectua plăți oriunde în SEPA la fel de ușor și de ieftin ca la nivel local.

Ce este SEPA?

✓ SEPA implică:

- moneda unică (euro);
- un set unic de instrumente de plată în euro (transfer credit, debitare directă și card de plată);
- standarde tehnice și practici de business comune;
- infrastructuri de procesare eficiente pentru plăți în euro;
- un cadru legal armonizat;
- dezvoltarea continuă de noi servicii orientate spre client.

Proiectul SEPA

✓ O inițiativă de auto-reglementare de către Consiliul European al Plăților (EPC), organism de luare a deciziilor și de coordonare în domeniul plăților creat de sectorul bancar european:

- 65 bănci;
- 3 asociații europene din sectorul creditării + Asociația Bancară a Zonei Euro (EBA);
- reprezentanți ai statelor membre din afara zonei euro + Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția.

✓ CE și BCE (care lucrează împreună cu Eurosistemul):

- se așteaptă ca băncile să lanseze SEPA;
- sprijină proiectul SEPA, considerând că inițiativa creării unui mediu unic integrat pentru plățile în euro este o inițiativă politică majoră, aliniată dezideratelor implementării Uniunii Economice și Monetare și a obiectivelor Agendei Lisabona.

Proiectul SEPA

Eurosistemul (BCE + băncile centrale naționale din zona euro)

- ✓ Acționează în calitate de catalizator pentru activitățile sectorului privat:
 - acordă consultanță și încurajează așteptările în scopul realizării unei piețe pentru plățile de mică valoare care să sprijine interesele UE;
 - conlucrează cu sectorul public, pentru a avea garanția că acesta se va număra printre primii utilizatori ai produselor de plată SEPA;
 - conlucrează cu utilizatorii în general, pentru a avea garanția că așteptările acestora sunt luate în considerare de către EPC, respectiv de comunitățile bancare naționale;
 - contribuie la coordonarea eforturilor de comunicare la nivel transfrontalier (împreună cu CE și EPC) și la nivel național (împreună cu organismele de coordonare constituite în fiecare țară, în scopul garantării implementării principiilor de bază ale SEPA și a faptului că sistemele bancare naționale dețin suficiente informații privind SEPA și sunt pregătite pentru apariția SEPA).
- ✓ Urmărește îndeaproape evoluția și progresele înregistrate în implementare.

Proiectul SEPA

Comisia Europeană

✓ A elaborat o strategie de eliminare a barierelor din piața internă și pentru simplificarea regulilor acestei piețe (ex. *Regulamentul CE/2560/2001 privind plățile transfrontaliere în euro, Directiva 2007/64/CE privind serviciile de plată în piața internă*).

Autoritățile naționale

✓ Sunt așteptate să se implice tot mai mult în pregătirile de implementare a schemelor de plată SEPA (faza de *roll-out*)

✓ *Banca Națională a României, membră a Sistemului European al Băncilor Centrale, a adoptat în privința SEPA o poziție similară celei a Eurosistemului.*

Proiectul SEPA

Sectorul bancar european (Consiliul European al Plăților – EPC)	<ul style="list-style-type: none">- Instrumente de plată SEPA (transfer credit și debitare directă)- Carduri pentru plăți SEPA (<i>Cadrul armonizat pentru plățile cu card</i>)- <i>Cadrul armonizat pentru numerar</i>- <i>Cadrul armonizat pentru mecanismele de compensare și decontare</i>- Participă la dezvoltarea de standarde
Furnizorii de infrastructură (ex. Asociația Bancară a Zonei Euro – EBA, Asociația europeană a caselor de compensare automate – EACHA, procesatori de carduri)	<ul style="list-style-type: none">- Implementarea infrastructurilor de plăți SEPA (mecanisme de compensare și decontare – CSM, casa de compensare automată pan-europeană – PE-ACH)-Dezvoltarea de standarde (interoperabilitate)
Companii (ex. Uniunea Asociațiilor Europene ale Trezorerierilor Corporativi – EACT)	<ul style="list-style-type: none">- Participă la dezvoltarea de standarde pentru reducerea nivelului de intervenție manuală în procesarea plăților, începând cu prezentarea facturilor în formă electronică (<i>e-invoicing</i>) și până la servicii de reconciliere electronică (<i>e-reconciliation</i>)-Crearea de procese automate (end-to-end straight-through processing, prescurtat e2e STP), de natură a reduce costurile implicate de inițierea și primirea plăților
Administrații publice și consumatori	<ul style="list-style-type: none">- Beneficiarii serviciilor de plată

Schema de plată Transfer Credit SEPA (SCT)

- ✓ Serviciu de transfer credit de bază în cadrul SEPA, atât pentru plăți ocazionale cât și multiple și/sau repetitive.
- ✓ Inițierea, procesarea și reconcilierea plăților se poate face pe bază automată (*straight-through-processing*).
- ✓ Plățile se procesează pe bază brută, comisioanele nu se deduc din suma ordonată.
- ✓ Informațiile privind plata se transmit integral *end-to-end* (în formă structurată sau nestructurată, în funcție de natura plății).
- ✓ Nu este prevăzută o limită de sumă
- ✓ Perioada maximă de decontare - 1 zi lucrătoare (3 zile, până la 1 ian.2012)
- ✓ Orice client poate fi adresat oriunde în SEPA.
- ✓ Schema și infrastructura de procesare sunt distincte.
- ✓ Elementele de identificare a contului – IBAN + BIC
- ✓ Reguli detaliate pentru plăți respinse și returnate
- ✓ Plată prioritară – se decontează în maximum 4 ore.

Schema de plată Debitare Directă SEPA (SDD)

- ✓ Pentru încasarea de plăți ocazionale sau repetitive
- ✓ În general, pentru plăți ale clienților străini, aferente facturilor de utilități, abonamentelor, ratelor de asigurări, bunurilor și serviciilor etc.
- ✓ Reglementează acordarea mandatului, perioada de decontare, regulile de rambursare, astfel încât să permită o procesare complet automată (*end-to-end straight-through-processing*)
- ✓ În prezent, EPC elaborează o schemă de debitare directă pentru agenți economici (*business-to-business*) – fără limită de sumă și fără posibilitatea de rambursare

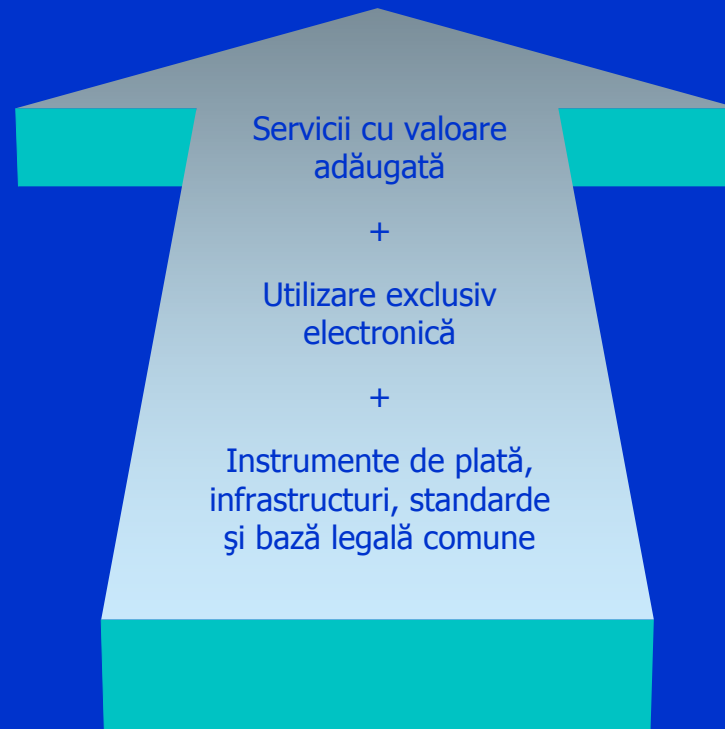
Carduri de plată SEPA

- ✓ **Deținătorii de carduri** – Pot plăti cu orice card la orice terminal (singurele limitări aplicabile vor fi legate de acceptarea diverselor mărci de către comercianți).
- ✓ **Comercianții** – Pot alege schema de plăți cu carduri pe care o doresc
- ✓ De la 1 ianuarie 2008, condițiile naționale (tehnice și contractuale) și practicile de business vor fi înlocuite cu cele specifice zonei euro, care asigură interoperabilitatea, transparența, o metodologie de stabilire (pe bază de costuri) a comisionului de interconectare (aprobată de Comisia Europeană) și o strategie de combatere a fraudei.
- ✓ Până la sfârșitul anului 2010 vor exista două niveluri de servicii: unul național (pentru zona euro) și altul internațional.

Migrarea la SEPA

ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO (SEPA)

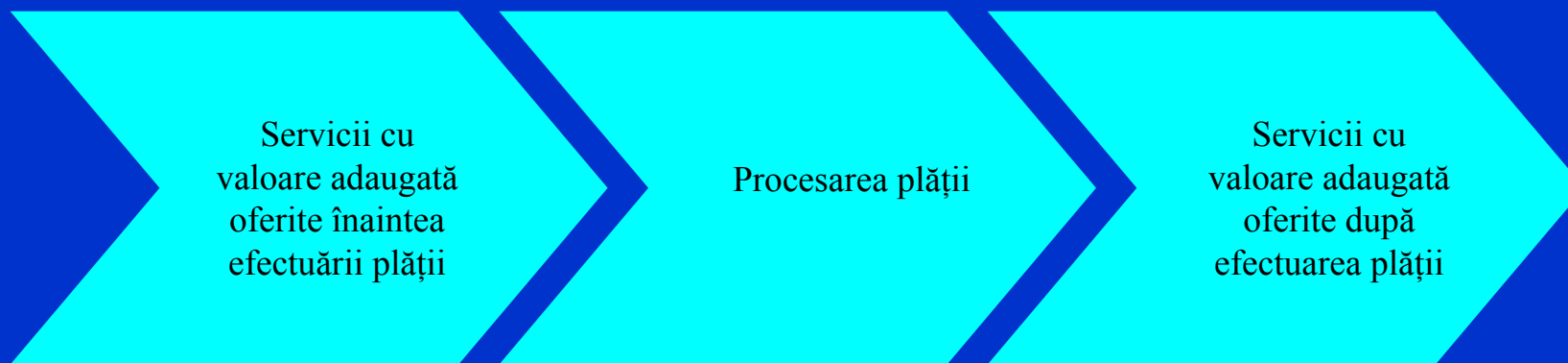
Procesare automată în totalitate
(End-to-end Straight-through-processing)

Produse SEPA îmbunătățite

- Combinarea serviciilor cu valoare adăugată cu utilizarea instrumentelor de plată SEPA creează condiții pentru reducerea costurilor în economie, deoarece se elimină formularistica pe suport hârtie și se realizează procesarea automată (end-to-end STP).

Procesare automată (End-to-end straight-through-processing):

Produse SEPA îmbunătățite

Servicii cu valoare adăugată:

- Facturare electronică (*E-invoicing*);
 - Serviciu oferit clienților înaintea plății, prin care facturile sunt transmise direct aplicației internet banking a plătitorului și, după ce plătitorul acceptă factura, se inițiază în mod automat o instrucțiune de plată care conține informațiile necesare privind plătitorul și beneficiarul.
- Reconciliere electronică (*E-reconciliation*);
 - Serviciu oferit clienților după efectuarea plății: facturile se împerechează electronic cu plata și înregistrările contabile ale beneficiarului se actualizează în mod automat.
- Soluții de plată pentru internet banking.

Instrumente de plată “non-SEPA”

Odată cu implementarea SEPA, cecurile și celelalte instrumente non-SEPA nu vor mai putea fi utilizate la nivel transfrontalier în zona euro și, în cele din urmă, vor dispărea.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI – DIRECȚIA PLĂȚI

Beneficiile SEPA

- ✓ Posibilitatea alegerii oricărui furnizor de servicii de plată din Europa, în funcție de cerințele proprii privind calitatea serviciilor, conținutul acestora și costurile implicate.
- ✓ Posibilitatea efectuării de plăți în euro dintr-un unic cont bancar, deschis în Europa (=> scăderea numărului de relații cu băncile, respectiv de conturi bancare)
- ✓ Gamă de servicii de mai bună calitate, datorită posibilității creării unor servicii adiționale, destinate unor grupuri țintă de consumatori
- ✓ Noi oportunități de afaceri precum și câștiguri în eficiență, datorită unei mai puternice integrări a ciclurilor comerciale și financiare

Beneficiile SEPA

✓ Simplificarea managementului plăților și lichidității, precum și a modulelor de plăți:

- standardizarea formatelor bancare (ex. plățile încasate sau inițiate vor avea același format)
- automatizare (*straight-through-processing* – STP)
- posibilitatea dezvoltării de centre de servicii de plăți centralizate (încasare/inițiere)
- facturarea electronică (e-invoicing)/reconcilierea electronică (e-reconciliation) vor putea fi organizate la nivelul întregii zone SEPA

Beneficiile SEPA

IMM-uri

- ✓ Decontarea mai rapidă și procesarea mai simplă vor conduce la îmbunătățirea *cash-flow*-ului și la reducerea costurilor. Vor putea încasa și efectua plăți în euro oriunde în zona SEPA în aceleași condiții.
- ✓ Noi potențiale piețe de export

Comercianți

- ✓ Vor avea posibilitatea să accepte carduri de plată din orice țară din SEPA, iar procesele de *back office* vor fi simplificate.

Beneficiile SEPA

Mari comercianți și corporații

- ✓ Standardele comune le vor permite să-și construiască o platformă standard unică pentru întreaga zonă SEPA, care va conduce la economii importante (un singur fișier cu format standard va putea fi folosit atât pentru a transmite cât și pentru a încasa plăți oriunde în zona SEPA)
- ✓ Se economisesc timp și bani (prin reducerea costurilor)
- ✓ Corporațiile vor putea efectua plățile în euro în mod centralizat, folosind un unic cont bancar și instrumente SEPA.
- ✓ Corporațiile își vor putea consolida plățile proprii și managementul lichidității într-un singur loc.
- ✓ Serviciile cu valoare adăugată (precum e-invoicing și e-reconciliation) vor permite corporațiilor să-și optimizeze procesarea plăților (în prezent, aceste servicii sunt oferite în principal la nivel național, dar în SEPA vor putea fi oferite la nivel transfrontalier)

Proiectul SEPA în România

- ✓ Începând din prima parte a anului 2007, comunitatea bancară este reprezentată în cadrul EPC la nivelul tuturor grupurilor de lucru SEPA.
- ✓ Asociația Română a Băncilor (ARB) a creat o echipă de proiect pentru implementarea SEPA în România și a desemnat un manager de proiect.
- ✓ Echipa de proiect a demarat elaborarea **Planului național de implementare și migrare la SEPA**.
- ✓ Este în curs crearea unui Comitet Național SEPA, format din reprezentanți ai ARB, BNR, Ministerului Economiei și Finanțelor (MEF) și TRANSFOND S.A. (furnizor de infrastructură de plăți la nivel național), cu rol de coordonare a deciziilor și de aprobare a planului național de implementare și migrare la SEPA

Proiectul SEPA în România

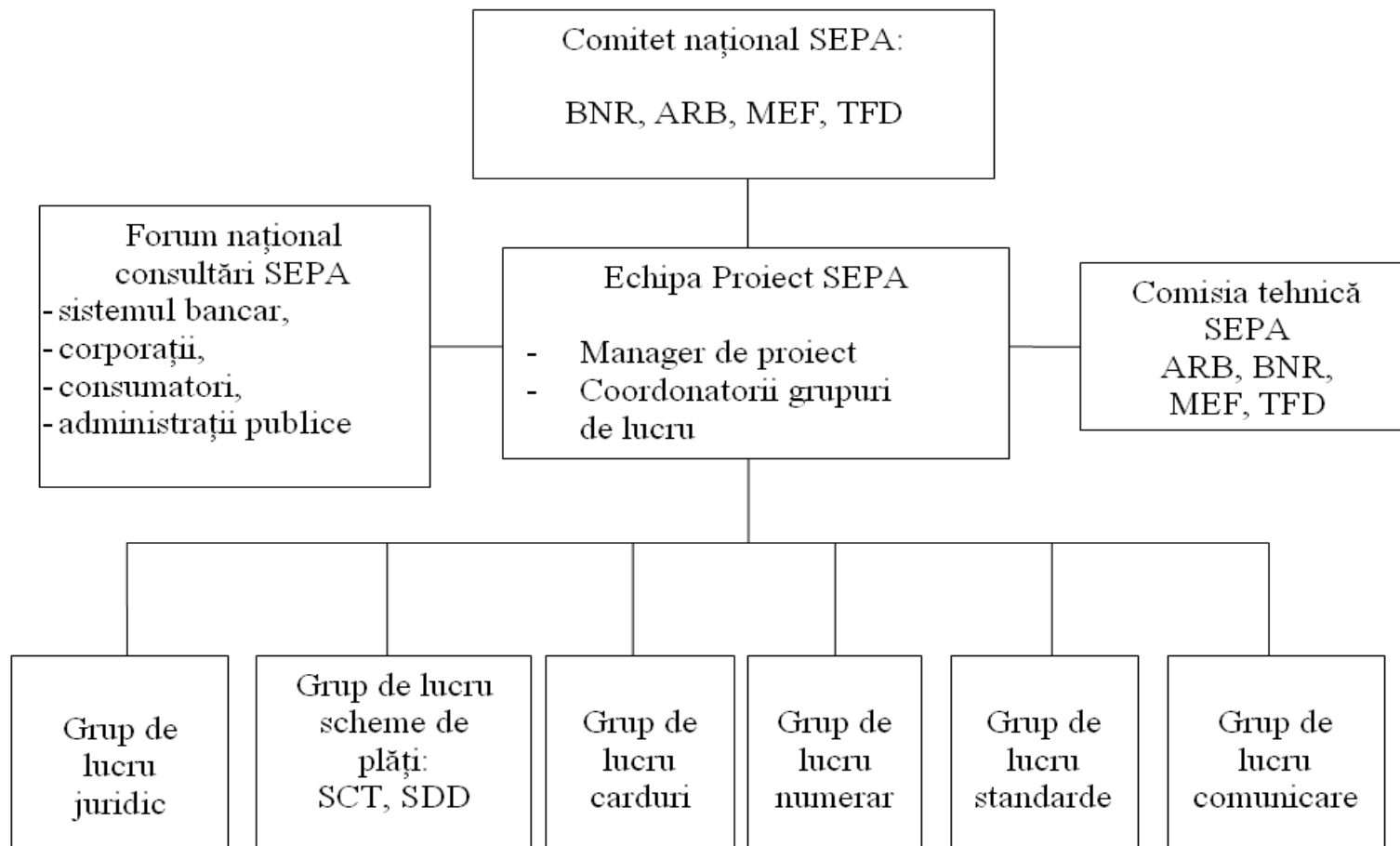
- ✓ BNR a tradus și tipărit broșura BCE intitulată „Zona Unică de Plăți în Euro (SEPA) – O piață integrată de plăți de mică valoare”
- ✓ Au fost realizate prezentări referitoare la SEPA cu diverse ocazii, în special la evenimente organizate de comunitatea bancară
- ✓ ARB a decis asumarea rolului de organizație suport pentru aderarea băncilor din România la schemele de plăți SEPA (NASO – *National Adherence Support Organization*)
- ✓ A început procesul de angrenare în proiect a tuturor factorilor implicați în implementarea SEPA (politica de comunicare) – MEF, furnizori de infrastructuri de plată, asociații profesionale etc.

Proiectul SEPA în România

✓ **14 instituții de credit românești** vor fi pregătite din **28 ianuarie 2008** pentru procesarea de ordine de plată SEPA, respectiv:

Nr. crt.	Denumirea
1	ABN AMRO BANK (ROMANIA) S.A.
2	ALPHA BANK ROMANIA
3	BANC POST S.A.
4	BANCA COMERCIALA ROMANA S.A.
5	BANCA DE IMPORT-EXPORT A ROMÂNIEI EXIMBANK S.A.
6	BANCA ROMANEASCA S.A. - MEMBER OF THE NATIONAL BANK OF GREECE GROUP
7	BANCA TRANSILVANIA S.A.
8	CITIBANK ROMANIA S.A.
9	EGNATIA BANK (ROMANIA) S.A.
10	EMPORIKI BANK ROMANIA SA
11	MKB ROMEXTERRA BANK S.A.
12	OTP BANK ROMANIA S.A.
13	RAIFFEISEN BANK S.A.
14	UNICREDIT TIRIAC BANK SA

Proiectul SEPA în România

Concluzii

- ✓ SEPA reprezintă cea mai de amploare inițiativă la nivel european în domeniul plăților, care urmează să schimbe întregul mediu național.
- ✓ Un proiect de această anvergură nu putea fi desfășurat doar cu resursele CE, BCE și ale EPC.
- ✓ Un rol important în succesul implementării SEPA îl au guvernele naționale, autoritățile publice, comercianții, corporațiile, organismele reprezentative ale comercianților și consumatorilor, sectorul serviciilor de plată, care trebuie să se angajeze să acționeze în acest sens (așa cum s-a întâmplat de altfel și în cazul trecerii la euro).
- ✓ SEPA creează provocări pentru toți beneficiarii:
 - migrarea la noi instrumente de plată
 - gestionarea în paralel, pe parcursul migrării, atât a mediului național actual cât și a mediului SEPA

Concluzii

- ✓ Trebuie conștientizate șansele pe care le oferă SEPA, dar și consecințele în cazul neimplementării acesteia:
 - Nu va exista posibilitatea consolidării procesării interne a plăților.
 - Plățile fără numerar transfrontaliere se vor desfășura la fel de scump și dificil ca în prezent.
- ✓ Utilizarea în paralel a instrumentelor naționale și a celor SEPA poate conduce la o creștere a prețului serviciilor bancare sau la imposibilitatea de efectuare a plăților în anumite situații.
- ✓ Masa critică trebuie atinsă înainte de 2010.

Link-uri utile

http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/sepa_brochure_2006ro.pdf

http://ec.europa.eu/internal_market/payments/index_en.htm

<http://www.euractiv.com/en/financial-services/single-payments-area/article-134975>

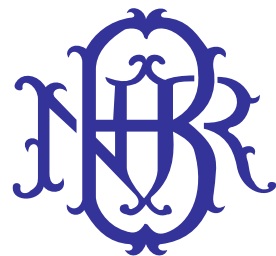
<http://www.ecb.eu/paym/pol/sepa/html/index.en.html>

<http://www.sepa.eu>

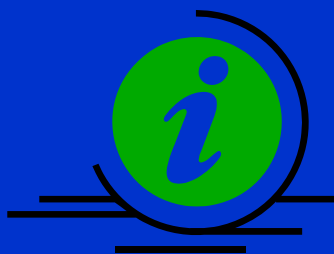
<http://www.europeanpaymentscouncil.eu/>

<http://www.ebaportal.info/>

<http://www.abe.org/>

Vă mulțumesc pentru atenție!

Răzvan Vartolomei
Direcția Plăți

E-mail: razvan.vartolomei@bnro.ro

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI – DIRECȚIA PLĂȚI

